

Vyjádření k obvinění z plagiátorství
Prof. PhDr. Martin Kovář, Ph.D.

Vážený pane předsedo,

na základě naší emailové dohody Vám zasílám své dopracované vyjádření k obvinění z plagiátorství.

Vzhledem k tomu, že se problematice Stuartovské a raně hannoverské Anglie/Velké Británie již mnoho let takřka vůbec nevěnuji, nebyl pro mě tematicky návrat ke Stuartovské a hannoverské Británii snadnou záležitostí. Právě proto jsem na zpracování tohoto podkladu potřeboval jistý čas.

Na úvod chci shrnout, že jsem na třech knihách věnovaných tomuto období anglických/britských dějin pracoval v letech 1995–2001, tedy před velmi dlouhou dobou. Na knize „*Anglie posledních Stuartovců 1658–1714*“ tomu tak bylo v letech 1995–1997, kniha posléze vyšla v roce 1998. Na knize „*Stuartovská Anglie*“ jsem pracoval zčásti paralelně, tedy od roku 1995, dále pak v letech 1998–1999, kniha vyšla v roce 2001. Na knize „*Velká Británie v éře Roberta Walpola*“ jsem pracoval rovněž paralelně, dále pak v letech 1999–2001, kdy jsem práci dokončil a na přelomu let 2001 a 2002 odevzdal (nakonec po četných průtazích způsobených nakladatelstvím vyšla tiskem v roce 2004). Jak vidno, od dokončení a vydání nejstarší z nich letos uplynulo 21 let, od dokončení a odevzdání poslední z nich 18, respektive 17 let. Pro úplnost uvádím, že má kapitola knihy „*Lidé a dějiny. K roli osobnosti v historii v multidisciplinární perspektivě*“ (Praha 2017) nazvaná „*Jakub I. Stuart (1566–1625). Anglie za vlády krále Šalamouna aneb Příběh muže, jenž – současníkům a historikům navzdory – nezpůsobil krvavou revoluci*“ je upraveným textem z roku 2001.

V obecné rovině považuji za nutné zdůraznit, že vznesené obvinění z plagiátorství by mělo být posuzováno skutečně objektivně, nepředpojatě a v relevantním dobovém kontextu. Uvedené zmiňuji především z toho důvodu, že analýza, která je nositelem vznesených obvinění, je, jak je patrné z jejího znění, textem osobním, textem který opakovaně uvádí řadu domněnek, jež osočují mě a mou práci, anebo presumují můj zlý úmysl, avšak bez konkrétního důkazu (například „*aby vzbudil dojem, že se jednalo o jeho výzkum a nikoli o pouhý překlad...*“, „*...pochybení... mu vydláždily cestu k 15 letům působení na postu ředitele Ústavu světových dějin na Filozofické fakultě Univerzity Karlovy...*“, „*Výrazná část kariéry prof. Kováře je založená na jejím opisování. Je to jasný signál o nevalné odborné úrovni dotyčného.*“).

Ačkoli sami autoři přiznávají, že jimi prezentované dílčí skutečnosti jsou důkazy nepřímými, popřípadě z nich nelze jednoznačně vyvozovat fakt, že došlo ke spáchání plagiátorství, za pomoci účelového prezentování a (dez)interpretace faktů přitom následně i za použití dílčích graficky vděčně zpracovaných částí poznámkového aparátu nebo částí rejstříkového aparátu či procentuální shody navozující dojem značné shody původního a mého textu a poté konstatují závěr o mém plagiátorství.

Za podstatné považuji rovněž to, co zmiňují sami autoři uvedené analýzy, tedy fakt, že Cowardova a z velké části též Blackova práce jsou v zásadě spíše syntetického, nikoli objevného vědeckého charakteru. Tato skutečnost se zásadním způsobem projevuje právě v rozsahu citací. V celé řadě případů se tudíž nejedná o přisvojování si cizích myšlenek, nýbrž o tvůrčí systematizaci nebo myšlenkovou návaznost na Cowarda, Blacka a další historiky a na

původní prameny a literaturu, s nimiž pracovali již Coward či Black. Pokud by i v těchto případech byly požadavky na citační etiku podrobeny tak striktním požadavkům, jaké naznačují autoři obvinění, stylistická podoba mého textu by nutně měla takovou podobu, že by se stala takřka nepřístupnou většině čtenářů. Jedním z mých záměrů přitom naopak bylo tato témata a obsah knih, a tedy zprostředkovaně i Cowardovu a Blackovu knihu, zpřístupnit v České republice, kde v dané době k těmto dílčím tématům odborná literatura nebyla vůbec k dispozici.

Jelikož etická pravidla skutečně respektuji, a to ve všech ohledech, vůči kolegům nevyjímaje, nebudu se vůči obvinění z plagiátorství vymezovat v rovině osobní, založené dílem na spekulacích, ale toliko na několika zjevně doložitelných příkladech, které jsem v omezeném čase shromáždil.

Přestože jsem se ve své analýze zaměřil pouze na několik příkladů, ukazují po mém soudu zcela jasně, že doktorandi Crhák, Jandák a Konečný nemají pravdu a že věc si stojí jinak, než jak je líčí jejich analýza.

I)

K „utajování“ práce Barryho Cowarda „*The Stuart Age. England 1603–1714*“ (London/New York 1980, 1994) před českými čtenáři (nejen) v mé knize „*Anglie posledních Stuartovců, 1658–1714*“ (Praha 1998)

Jedním ze základních „vzkazů“, které doktorandi Crhák, Jandák a Konečný vyslali akademické i laické veřejnosti, je, že jsem se snažil utajit existenci knihy Barryho Cowarda „*The Stuart Age. England 1603–1714*“ (London/New York 1980, 1994) před českou odbornou i laickou veřejností a prezentovat obsah této knihy jako svůj vlastní.

Toto tvrzení je lživé.

Za první)

Obviňovat mě ze snahy o „utajování“ knihy „*The Stuart Age. England 1603–1714*“ (London/New York 1980, 1994) Barryho Cowarda před českými čtenáři v mé knize „*Anglie posledních Stuartovců 1658–1714*“ (Praha 1998) je podobně neopodstatněné jako obviňovat mě z utajování knihy jako takové. Již v první poznámce mé knihy „*Anglie posledních Stuartovců 1658–1714*“ (Praha 1998) totiž odkazuji – vzhledem k tomu, co jsem napsal výše, naprosto logicky – právě na tuto knihu, navíc se slovy, že se Cowardovo chápání 17. století shoduje s tím, jak stuartovské století chápu já sám (strana 7). Následně Cowardovu práci ve své knize opakovaně cituji; pouhým nedopatřením při redakční práci se stalo, že schází v závěrečném seznamu literatury.

Za druhé)

Tvrzení, že Cowardovu práci „*The Stuart Age. England 1603–1714*“ (London/New York 1980, 1994) neuvádím ani v seznamu použité literatury své druhé knihy „*Stuartovská Anglie*“ (Praha 2001), je lež – Cowardova práce v seznamu uvedena je (strana 337), stejně jako jeho druhá práce „*Oliver Cromwell*“ (Praha 2000). Jak mohou s takovou lží vystoupit doktorandi proti staršímu kolegovi, je pro mě nepochopitelné.

Ve své knize „*Stuartovská Anglie*“ (2001) tedy nejenže Cowardovu práci „*The Stuart Age. England 1603–1714*“ uvádím v seznamu použité literatury, ale Coward dokonce patří k těm autorům, které ve své popularizační knize hojně cituji a na něž odkazuji.

Za třetí)

Právě proto, že jsem Cowardovu práci „*Stuart Age. England 1603–1714*“ (London/New York 1980, 1994) jako „znamenitý přehled“ stuartovského věku kolegům i studentům na Filozofické fakultě Univerzity Karlovy dlouhodobě doporučoval a dodnes doporučuji jako nejlepší úvod do studií anglických/britských dějin 17. století, oslovilo mě nakladatelství Prostor, abych napsal poměrně rozsáhlou předmluvu k českému vydání jeho práce „*Oliver Cromwell*“. Když tato kniha i s mou předmluvou (stránky 11–26) v roce 2000 vyšla, již na přelomu první a druhé strany této předmluvy stojí: „Hned v úvodu je třeba zdůraznit, že Coward, autor zřejmě nejlepšího moderního přehledu anglických, respektive britských dějin 17. století (*The Stuart Age. England 1603–1714*, London/New York 1980, 1994), psal svou práci pro britské čtenáře, kteří mají o Oliveru Cromwellovi a o době, v níž žil, v zásadě jasnou a ucelenou představu“. Věru zvláštní pokus o utajení této knihy před českými čtenáři.

Za čtvrté)

Dalším důkazem toho, že jsem Cowardovu knihu „*The Stuart Age. England 1603–1714*“ (London/New York 1980, 1994) nikdy neutajoval, ba dokonce že jsem činil pravý opak toho, co píší doktorandi Crhák, Jandák a Konečný, je skutečnost, že jsem ji vždy doporučoval studentkám a studentům (nejen) svého diplomového semináře a které, respektive kteří ji proto dost možná budou mít i ve svých seznamech prostudované literatury ve svých diplomkách. Jedná se o tyto studentky a studenty a tyto diplomové práce: Jan Arnošt, Jiří Kacetl, Andrea Soukupová, Miroslav Starý, Markéta Šantrůčková, Marek Šmíd, Pavel Vodička, Stanislav Tumis, Hana Veselá, Michaela Zemanová a další.

Za páté)

Ve své kapitole knihy „*Lidé a dějiny. K roli osobnosti v historii v multidisciplinární perspektivě*“ (Praha 2017) nazvané „*Jakub I. Stuart (1566–1625). Anglie za vlády krále Šalamouna aneb Příběh muže, jenž – současníkům a historikům navzdory – nezpůsobil krvavou revoluci*“, jsem hned ve druhé poznámce napsal: „Kapitola, kterou máte před sebou, je zkrácenou a v řadě ohledů dopracovanou verzí první části knihy „*Stuartovská Anglie*“, jež vyšla v nakladatelství Libri v roce 2001“ (strana 258).

Netvrdím tedy, že se jedná o zcela nový text, nýbrž o upravený text z roku 2001 (jedná se především o jeho zkrácení a o s tím související nutné stylistické úpravy, tj. o to, aby na sebe jeho části plynule navazovaly). Právě proto i v této kapitole knihy „*Lidé a dějiny*“ vycházím z Cowardovy práce „*The Stuart Age. England 1603–1714*“ (London/New York 1980, 1994), i proto na ni opakovaně odkazuji (stránky 257–290). Část poznámek v mé kapitole je i proto shodná s poznámkami v Cowardově knize; vzhledem k tomu, že jsou oba texty vystavěny chronologicky, také logicky následují přibližně ve stejném pořadí. Současně nicméně odkazuji na celou řadu dalších prací, většinou – přirozeně – ve stejném pořadí jako ve své knize „*Stuartovská Anglie*“ (Praha 2001).

Vzhledem k tomu, že mi funkce prorektora Univerzity Karlovy v posledních letech do značné míry znemožňovala věnovat se vědecké práci, jsem z věcného hlediska do svého textu z roku 2001 příliš nezasahoval. Přitom by nebylo nic snazšího než si dohledat nejnovější literaturu k dané problematice a formálně ji k textu doplnit. S ohledem na to, že jsem neměl čas se studiu této nové literatury věnovat, jsem tak nicméně neučinil a ponechal u textu pouze odkazy na ty práce, jež jsem skutečně prostudoval a jež v něm byly v roce 2001. To druhé by nebylo poctivé.

Shrnutí bodu I)

Z výše uvedených poznámek je zcela zjevné, že historik, který by chtěl před spolupracovníky, studenty a před českými čtenáři obecně práci svého britského kolegy „utajit“, protože ji „ve velkém rozsahu plagoval“, jak tvrdí doktorandi Crhák, Jandák a Konečný, by se choval naprosto jinak, než jak jsem se tehdy a vlastně dodnes ve vztahu k Cowardově knize knize „*The Stuart Age. England 1603–1714*“ (London/New York 1980, 1994) choval a chovám já.

II)

K obvinění z plagiátorství z práce Barryho Cowarda „*The Stuart Age. England 1603–1714*“ (London/New York 1980, 1994) v knize „*Stuartovská Anglie*“ (Praha 2001)

Za první)

Rozhodně odmítám, že bych ve své knize „*Stuartovská Anglie*“ (Praha 2001) plagoval práci Barryho Cowarda „*The Stuart Age. England 1603–1714*“ (London/New York 1980, 1994). Dokládá to hned několik skutečností:

a) Kniha „*The Stuart Age. England 1603–1714*“ (London/New York 1980, 1994) je, jak jsem již napsal výše, uvedena v závěrečných stránkách mé knihy v části nazvané „Prameny a literatura“, a to na straně 337, třebaže doktorandi Crhák, Jandák a Konečný lžou, když tvrdí, že tomu tak není. Mimo to zde uvádím i druhou Cowardovu knihu „*Oliver Cromwell*“ (Praha 2000). Proč doktorandi lžou, mi není jasné.

b) Kromě toho ve své knize „*Stuartovská Anglie*“ (Praha 2001) Cowardovu knihu „*The Stuart Age. England 1603–1714*“ (London/New York 1980, 1994) zcela logicky a v naprostém souladu s tím, o jak důležitou práci pro anglické/britské „stuartovské století“ se jedná, opakovaně cituji a odkazuji na ni. Konkrétně se jde o tyto závěrečné „Poznámky k jednotlivým kapitolám“: poznámky č. 13 na straně 296; č. 2 na straně 297; č. 13 a č. 31 na straně 298; č. 10 a č. 14 na straně 300; č. 22 na straně 306; č. 12, č. 15, č. 23 a č. 32 na straně 309; č. 5 na straně 310; č. 3 a č. 18 na straně 312; č. 25 na straně 313; č. 1 na straně 314; č. 9 a č. 22 na straně 315; č. 9 na straně 317; č. 17, č. 1 a 8 na straně 318; č. 2 na straně 319; č. 6 na straně 322; č. 10 na straně 329 a č. 31 na straně 330.

Mimo to cituji i Cowardovu práci „*Oliver Cromwell*“ (Praha 2001), konkrétně se jedná o: poznámku č. 14 na straně 313, o poznámku č. 17 na straně 314 a o poznámku 24 na straně 320. Celkem se tedy jedná o téměř tři desítky poznámek – Barry Coward tak patří mezi autory, které cituji a na které odkazuji ve své knize nejčastěji.

Za druhé)

Pokud jde o konkrétní obvinění z plagiátorství části mé práce „*Stuartovská Anglie*“ (Praha 2001), podívejme se na věc podrobněji, například na **Tabulku číslo 2**:

Barry Coward, „<i>The Stuart Age. England 1603–1714</i>“, London a New York 1994, strana 131	Martin Kovář, „<i>Stuartovská Anglie</i>“, Praha, „<i>Libri</i> 2001, strany 20–21
Cowardova první věta: ...that only serious clash at the konference (the famous 'no bishop, no king' episode)	Moje první věta: K jedinému konfliktu mezi panovníkem a puritány došlo, když se Jakub I. mylně

<p>came when the king mistakenly thought that Dr Reynolds, one of the Puritan delegates, advocated the abolition of episcopacy, not a modified form of episcopacy;</p>	<p>domníval, že John Reynolds žádá zrušení episkopátu a nikoli jeho reformu, jak tomu bylo ve skutečnosti. Král tehdy vystoupil se slavným výrokiem „Žádný biskup, žádný král!“ („<i>No bishop, no king!</i>“),¹⁰ avšak incident byl brzy zažehnán.</p> <p>Poznámka: Obsah i některé formulace se podobají. Je to naprosto logické, oba dva na srovnatelném řádkovém rozsahu popisujeme, co se dělo na konferenci v Hampton Courtu. Reynoldsovo vystoupení prostě musí být zmíněno, ať o něm píše kdokoli.</p> <p>Já však na rozdíl od Barryho Cowarda, který v celém textu v tabulce číslo 2 nemá ani jediný odkaz na prameny či literaturu, hned v poznámce číslo 10 odkazují slovem „tamtéž“, neboť se jedná o stejný odkaz jako v předchozí poznámce číslo devět, na „A Complete Collection of State Trials. Compiled by William Cobbett et al. (dále jen State Trials), London 1818, Vol II, s. 71–72“, jeden ze základních souborů vydaných pramenů k této době a k této problematice.</p> <p>Jak mohu v tomto konkrétním případě plagiovat Barryho Cowarda, odkazují-li v souvislosti se slavným citátem „no bishop, no king!“ na dokument, který on vůbec neuvádí?</p>
<p>Cowardova druhá věta:</p> <p>And at the end of the conference the king agreed to execute some of the Puritans' key demands, including the reform of the court of high commission, the abolition of the powers of chancellors and lay officials to excommunicate, educated ministry, and the introduction of measures to ensure a well-paid, educated ministry, and to promote preaching missions in Ireland, Wales, and the northern borders, the 'dark corner of the land'.</p>	<p>Moje druhá věta:</p> <p>Jakuba potěšily lichotky, jimiž ho zahrnuli starší a vzdělanější muži,¹¹ a na závěr konference dokonce souhlasil s tím, že vyhoví některým puritánským požadavkům, tj. provede reformu Vysoké církevní komise (<i>High Church Commission</i>), omezí moc biskupských kancléřů (právních poradců biskupů), zruší práva světských úředníků exkomunikovat věřící z církve a pokusí se zajistit vyšší platy duchovních a obecně jejich lepší úroveň. Kromě toho se zavázal vyslat věroučnou misi do Irska, Walesu a</p>

	<p>k severním hranicím Anglie, „černému koutu naší země“¹²⁾</p> <p>Poznámka: Za prvé, já na rozdíl do Barryho Cowarda v poznámce číslo 11, kterou on svém textu vůbec nemá, píšu: „Typický byl projev londýnského biskupa Bancrofta, jehož srdce, jak řekl, bylo plné radosti, že nám všemohoucí bůh ... dal takového krále, jaký tu nebyl od kristových časů.“</p> <p>Následuje poznámka číslo 12, odkaz na State Papers, Vol. II, strana 87, kterou Barry Coward ve svém textu vůbec nemá.</p> <p>Navíc, přepis Cowardova textu v levém sloupci není přesný. Pasáž, vyznačenou zeleně, autoři textu, nevím proč, v tabulce neuvedli, zatímco dvě slova, vyznačená moře, jsou sice v jejich tabulce, ale za to nejsou v Cowardově originálu.</p>
<p>Cowardova třetí věta:</p> <p>Yet it is true that the only permanent achievement of the conference was the beginning of an new English translantion of the Bible, the Authorized Version, completed in 1611.</p> <p>James, perhaps because of his administrative laziness, failed to carry out the reforms agreed on Hampton Court and a major opportunity to reform the Church was lost.</p>	<p>Moje třetí věta:</p> <p>Nakonec ale bylo jediným výsledkem konference zahájení práce na novém překladu Bible, tzv. <i>Authorized version</i>, jenž byl dokončen v roce 1611.</p> <p>K reformám, jejichž uskutečnění král slíbil, nedošlo, dílem pro jeho odpor k administrativní práci, dílem pro obavy z reakce vysokých anglikánů, kteří v nich spatřovali ohrožení svých pozic.</p> <p>Poznámka: Oba texty se, opět zcela logicky, podobají, ani v tomto případě však nejsou identické; závěr mého textu, vyznačený žlutě, je jiný, Coward o reakci tzv. vysokých anglikánů vůbec nepíše.</p>
<p>Cowardova čtvrtá věta:</p> <p>But the failure was not the king's alone. Behind the clerical Puritan demand in 1603–04 was the support of powerful secular opinion among the landed gentry, and it</p>	<p>Moje čtvrtá věta:</p> <p>Faktický krach konference v Hamton Courtu zhatil velkou příležitost k reformě církve, jež mohla zabránit vývoji, který později Angličany přivedl na bojiště občanské</p>

was they who had it in their power to bring about a Church staffed by well-paid, learned men. Of the 9,244 Church livings in England, 3,849 were appropriated in lay hands, which meant that the majority of the tithes in these cases were paid to the landowners, who also nominated ministers to Church benefices. Too few English landowners were willing to surrender part of their incomes for the good of the Church. In this situation was ecclesiastical reform possible?

války. Nejednalo se pouze o nezdar krále. Také mocná strana venkovské gentry, jež puritánské požadavky v letech 1603–04 podporovala, měla na neúspěchu svůj podíl. Z celkového počtu 9244 církevních obřadů jich bylo 3894 ve světských rukou. Většina desátků připadala vlastníkům půdy, kteří jmenovali duchovní na jejich posty a poskytovali jim jen minimální příjem. V takové situaci byla jakákoli reforma, zejména pokud šlo o platy duchovních a jejich kvalitu, prakticky neproveditelná. Jakubovy obhájci dokonce naznačují, že král ztratil o celou záležitost zájem především z tohoto důvodu.¹³⁾

Poznámka:
Znovu píšeme o podobném tématu a já přitom, tentokrát zcela přiznaně, vycházím z Cowarda.

Žlutě vyznačené pasáže v levém i pravém sloupci jsou nicméně odlišné.

Právě z tohoto důvodu není odstavec v uvozovkách, právě proto mám na jeho konci poznámku číslo 13. Tu ovšem Tabulka číslo 2 doktorandů Crháka, Jandáka Konečného z naprosto neznámých důvodů neobsahuje. Její vynechání pokládám za zcela účelovou snahu poškodit mě. Právě tímto odkazem jsem se totiž, už poněkoli káté v celé své knize, přihlásil ke Cowardově knize, v tomto konkrétním případě k tomuto odstavci a k jeho práci.

III)

K obvinění z plagiátorství z práce Barryho Cowarda „*The Stuart Age. England 1603–1714*“ (London/New York 1980, 1994) v mé kapitole knihy „*Lidé a dějiny. K roli osobnosti v historii v multidisciplinární perspektivě*“ (Praha 2017) nazvané „*Jakub I. Stuart (1566–1625). Anglie za vlády krále Šalamouna aneb Příběh muže, jenž – současníkům a historikům navzdory – nezpůsobil krvavou revoluci*“

Zcela rozhodně odmítám, že bych v knize „*Lidé a dějiny*“ (Praha 2017), v níž jsem uveřejnil kapitolu nazvanou „*Jakub I. Stuart (1566–1625). Anglie za vlády krále Šalamouna aneb Příběh muže, jenž – současníkům a historikům navzdory – nezpůsobil krvavou revoluci*“, plagoval práci Barryho Cowarda „*The Stuart Age. England 1603–1714*“ (London/New York 1980, 1994). Dokládá to hned několik skutečností.

a) Text pojednávající o okolnostech nástupu Jakuba I. Stuarta na anglický trůn v roce 1603 v kapitole knihy „*Lidé a dějiny. K roli osobnosti v historii v multidisciplinární perspektivě*“ (Praha 2017) nazvané „*Jakub I. Stuart (1566–1625). Anglie za vlády krále Šalamouna aneb Příběh muže, jenž – současníkům a historikům navzdory – nezpůsobil krvavou revoluci*“ (Praha 2017) se v některých pasážích skutečně zčásti podobá textu v Cowardově knize „*The Stuart Age. England 1603–1714*“ (London/New York 1980, 1994). Totéž platí o poznámkovém aparátu. Tato podobnost je nicméně logická. Oba dva, Coward i já, na srovnatelném stránkovém rozsahu popisujeme zcela nekonfliktní, nekontroverzní, ba dokonce interpretačně jednoznačnou událost – úmrtí královny Alžběty I. Tudorovny a nástup Jakuba I. Stuarta na anglický trůn. Už jen proto si oba dva texty prostě nemohou být nepodobné.

b) Oba texty z **Tabulky č. 6** mohou se laikovi jevit na první pohled podobné, nejsou však v žádném případě identické, a nejedná se tedy o plagiát. Pojďme si nyní rozebrat oba texty větu po větě.

Barry Coward, „ <i>Stuart Age 1603–1714</i> “	Martin Kovář, „ <i>Jakub I. Stuart (1566–1625). Anglie za vlády krále Šalamouna aneb Příběh muže, jenž – současníkům a historikům navzdory – nezpůsobil krvavou revoluci</i> “
Cowardova první věta ve vybraném textu: „At the end of the session of parliament in the summer of 1604 some MPs recounted for the benefit of the new king how they felt on the day Elizabeth died and James I was proclaimed king of England.“	Tato věta v mém textu vůbec není.
Tyto dvě věty v Cowardově textu vůbec nejsou.	Moje první dvě věty ve zkoumaném textu: „Ve čtvrtek 24. března 1603 zemřela v časných ranních hodinách po takřka pětapadesáti letech vlády královna Alžběta I. Tudorovna, čímž se uzavřela jedna velká éra anglických raně novověkých dějin. Pouhých osm hodin nato byl v Londýně prohlášen jejím nástupcem skotský panovník Jakub VI. Stuart, ironií osudu syn Marie Stuartovny, kterou Alžběta nechala roku 1587 popravit za údajnou účast v protivládním spiknutí.“
Druhá věta v Cowardově textu: „On 24 March 1603, the wrote, 'a general hope war raised in the minds of all your people that under your Majesty's reign religion, peace, justice, and all virtue should	Další věta v mém textu: „Podle řady poslanců a peerů Jakubova prvního parlamentu tehdy „do myslí všech lidí vstoupil nejen smutek, ale i naděje“, neboť jsme věřili, „že za vlády Jeho Milosti

<p>renew again and flourish; that better sort shloud be cherished, the bad reformed or repressed, and some moderate ease should be given us of the burdens and sore opressions under which the whole land di groan¹⁾.</p>	<p>bude opět vzkvétat náboženství, mír, spravedlnost a všechny ctnosti⁽¹⁾</p> <p>Poznámka: Můj citát je, jak vidno, kratší. Oba, Coward i já, přitom logicky odkazujeme na stejný pramen, konkrétně na edici vydaných pramenů J. R. Tannera „Constitutional Documents of the Reign of James I, Cambridge 1930. To je naprosto v pořádku. Jedná se totiž o jednu ze základních edic k anglickým dějinám Jakubovy vlády, bez jejíhož studia a bez jejíž znalosti by studium jakobitské éry bylo prakticky nemožné. Tento pramen navíc využívá většina historiků, píšících o nástupu Jakubovy vlády, nemůže tomu totiž být jinak.</p> <p>Já zde nicméně rozdíl od Barryho Cowarda uvádím také odkaz na práci D. L. Smithe „The Stuart Parliaments 1603–1689“ (Cambridge 1999), tedy na práci historika, jenž je jednou z největších autorit na dané téma. V této souvislosti bych rád uvedl také to, že doktorandi Crhák, Janák a Konečný ve svém obvinění tvrdí, že moje kapitola v knize „Lidé a dějiny“ obsahuje nejnovější knihu z roku 1994; i v tomto případě lžou, Smithova práce je z roku 1999; to je zdánlivý detail, vypovídající nicméně mnohé o způsobu jejich práce.</p>
<p>Další Cowardova věta zní:</p> <p>„It was only the passing of the time which lent enchantment to the reign of Elizabeth I and allowed the tradition on `the reign of our late queen of blessed memory` to pass into popular mythology.“</p>	<p>Tato věta v mém textu vůbec není.</p>
<p>Další Cowardova věta zní:</p> <p>In 1603 there were few who mourned her passing and fewer who did not welcome the peaceful accession of the new king.</p>	<p>Další moje věta zní:</p> <p>„I když musíme brát podobná vyjádření s nadhledem, protože byla určena především novému panovníkovi, je pravda, že na počátku jara 1603 v Anglii nad smrtí Alžběty I. upřímně truchlil jen málokdo.“</p> <p>Poznámka:</p>

	<p>Žlutě vyznačené pasáže se podobají, protože je to prostě pravda, nad smrtí Alžběty I. truchlil v Anglii opravdu jen málokdo, takže to v dané souvislosti nelze nekonstatovat.</p>
<p>Coward tuto větu ve svém textu nemá.</p>	<p>Další moje věta zní:</p> <p>„Představa, že alžbětinská éra (1558–1603) byla fascinujícím obdobím, kdy ostrovní stát úspěšně vzdoroval největší evropské velmoci, habsburskému Španělsku, a současně prožíval léta hospodářské prosperity a neopakovatelného kulturního rozkvětu, je pravdivá pouze zčásti.“</p>
<p>Další Cowardova věta zní:</p> <p>„J. E. Neale 's study of Elizabeth 's later parliaments reveals the extent of the disaffection at many aspects of Elizabethan government been guarantee of political stability, which might have compensated for its defects.“</p>	<p>Moje další věta zní:</p> <p>„Kromě výše zmíněných skutečností musela alžbětinská vláda, zvláště v posledních letech, čelit nespokojenosti téměř všech vrstev obyvatelstva a přestávala být zárukou politické stability, což dlouho kompenzovalo její četné nedostatky.“ Podobná formulace.</p>
<p>Další Cowardova věta zní:</p> <p>„Elizabeth 's refusal to marry or to name a successor, even on her deathbed, ensured that her reign was dominated by uncertainty which increased yearly and became the principal domestic issue of her reign, James VI of Scotland was Elizabeth 's most obvious successor, but no one in the late sixteenth century could have been certain that his succession would go unchallenged.“</p>	<p>Další moje věta zní:</p> <p>„Neochota Alžběty provdat se či alespoň jmenovat následníka trůnu navíc vedla k rostoucí nejistotě, která se nakonec stala charakteristickým rysem závěrečného období jejího panování“.²⁾</p> <p>Poznámka: Zde uvádím na rozdíl od Cowarda odkaz na práce MacCaffraye z let 1968 (The Shaping of the Elizabethan Regime. Elizabethan Politics, 1558–1572) 1981 (Queen Elizabeth and the Making of Policy, 1572–1588) a zejména na jeho práci z roku 1992, jež je věnována posledním letům Alžbětina života (Elizabeth I. War and Politics, 1588–1603).</p> <p>Dále píšu: „Skotský král Jakub VI. byl hlavním kandidátem, ale nikoli jediným.“</p>

	<p>Poznámka: Podobná formulce s Cowardovou formulací. Jak to ale jinak na podobném stránkovém rozsahu napsat, když je to navíc pravda?</p>
A tak dále...	A tak dále...
<p>Poslední Cowardova věta zní:</p> <p>„The new king had a long and successful record of kingship behind him in 1603. Recent reasearch confirms what historians of Scotland long suspected: that James VI was the most competent king Scotland ever had. In great contrasts to his Scottish reputation James has been one of the most maligned rulers of England.³⁾</p> <p>Coward v poznámce 3 uvádí: Many of the unsympatethic judgements of James I in D. H. Wilson, James VI and I (Cape Paperback edn., 1963) snad in need of revision, as is shown by J. Wormald’ s brilliant article, James VI and I: two kings or one?, History, LXVIII (1983). See also R. C. Munden, James and the growth of mutual mistrust: king, Commons and reform, 1603–40, in K. Sharpe, ed., Faction and parliament: esseyson early Stuart history (1978), s. 43–72; and M. L. Schwarz, James I nad the historians: towards a reconsideration, Journal of British Studies, XIII (1973).</p>	<p>Moje poslední věta zní:</p> <p>„Podle některých současníků patřil Jakub VI. k nejschopnějším vládcům ve skotských dějinách.“⁴⁾</p> <p>Tato věta se s Cowardovou větou vskutku neshoduje.</p> <p>Moje poznámka č. 4 zní takto: Wilson 1956; opačný názor viz Wormald 1983; srov. Munden 1978a.</p> <p>Stejně jako Coward odkazují nejprve na Wilsonovu knihu „James I and VI“, ovšem nikoli na jeho paperbackové vydání z roku 1963, nýbrž na vydání z roku 1956, které jsem měl na rozdíl od Barryho Cowarda k dispozici.</p> <p>Protože je mezi historiky, kteří se zabývají Jakubem VI. (I.) všeobecně známo, že Wilsonův názor korigoval například J. Wormald, uvádím stejně jako Coward tuto informaci, podobně pak odkazují na práci R. C. Mundera, neboť ji rovněž znám.</p> <p>Na práci M. L. Schwarze, na kterou Coward upozorňuje rovněž, naopak neodkazují, protože jsem ji neměl v rukou. Takový odkaz v poznámce podle mého názoru v žádném případě není plagiát. Oba dva, já i Coward, se věnujeme na prakticky stejném rozsahu (jedna strana) jednomu tématu. Co dramaticky jiného bychom měli psát?</p>

Shrnutí bodů II a III)

Na dotyčných ukázkách (tabulky číslo 2 a 6) jsem jasně a zcela konkrétně prokázal, že se – navzdory tvrzení doktorandů Crháka, Jandáka a Konečného – nejedná o identické texty, ani o identický poznámkový aparát. Z tohoto důvodu již další porovnání textů, ať už se jedná o Cowardovy či Blackovy knihy, s mými texty považuji za nadbytečné a neúčelné, neboť by vedlo k témuž výsledku. Moje texty ani poznámky s pracemi obou anglických historiků identické nejsou.

IV)

K obvinění z plagiátorství z práce Jeremyho Blacka (eds.) „*Britain in the Age of Walpole*“ (London 1984) v mé knize „*Velká Británie v éře Roberta Walpola*“ (Praha 2004)

V první řadě pokládám za nutné říci, že knihu Jeremyho Blacka (eds.) „*Britain in the Age of Walpole*“ (London 1984) uvádím v závěrečném seznamu použitých pramenů a literatury a opakovaně ji ve své knize cituji, respektive na ni odkazuji, stejně jako na jeho dalších osmnáct prací, celkem tedy na devatenáct titulů od tohoto autora. Tolik publikací neuvádím od žádného jiného historika. Z pouhého nahlédnutí do seznamu pramenů a literatury tudíž vyplývá, jak důležité pro mě právě Blackovy práce při mém studiu anglických/britských dějin 18. století na přelomu 20. a 21. století, kdy jsem se tomuto tématu věnoval – zcela přiznaně – byly. Z tohoto důvodu jsem je také coby texty, z nichž jsem v řadě ohledů vycházel, stejně jako z výše zmiňované práce Cowardovy, opakovaně doporučoval studentům na svých přednáškách a seminářích, paralelně se svojí prací, takže je mohli porovnat s prací mojí a nepochybně tak učinili.

Knih „*Britain in the Age of Walpole*“ (London 1984) pro mě byla důležitá, mimo jiné proto, že mi potvrdila, kterým dílčím tématům je třeba se v souvislosti s Walpolovou érou věnovat. Právě z této práce, jež se mi dostala z Blackových knih do rukou, myslím, že v roce 1998 či 1999, jako první, jsem vycházel při své heuristice, právě z ní, z prací Johna Plumba a z některých dalších prací, jsem čerpal při pátrání po další odborné literatuře a zejména pak po dobových tiscích a po vydaných pramenech, což se přirozeně odráží v jisté závislosti na některých částech Blackovy knihy.

Blackova kniha mi ve své době mimořádně pomohla – s ohledem na naprostou absenci odborné literatury v České republice v dané době – například jako zdroj k specifickému tématu britského tisku ve Walpolově éře. Důležité nicméně je, že jsem v poznámkovém aparátu ke své podkapitole mé práce, věnované tomuto tématu, uváděl výlučně jen ty vydané prameny, ten tisk a tu literaturu, které jsem si podle Blackovy knihy ve Spolkové republice Německo, v Rakousku či později přímo v Británii sám dohledal.

Ve většině kapitol a podkapitol mé knihy o přímé inspiraci Blackovou knihou „*Britain in the Age of Walpole*“ (London 2004) nelze mluvit. O této skutečnosti svědčí jak text, tak poznámkový aparát obou knih, jež nejsou takřka nikdy identické (jeden příklad za všechny: kapitola věnovaná hospodářskému vývoji Anglie v první polovině 18. století má v Blackově knize 45 poznámek, v mé knize 118 poznámek včetně několika tabulek atd.).

Když už jsem u poznámkového aparátu, jakkoli pokládám jeho srovnávání u podobných témat za absurdní, podíval jsem se orientačně alespoň na část poznámkového aparátu (vždy prvních 15 poznámek) ve dvou kapitolách, které doktorandi Crhák, Jandák a Konečný doporučují k dalšímu prověření. Výsledek je zde k posouzení:

<p>Třetí kapitola A Client Society: Scotland between the '15 and the '45 v knize Jeremyho Blacka (eds.) „Britain in the Age of Walpole“</p>	<p>Šestá kapitola Skotsko a Irsko, podkapitola 6. 1. „Blízké zahraničí“ I: Anglie a Skotsko (1714–1742/45) v mé knize „Velká Británie v éře Roberta Walpola“</p>
<p>1) J. H. Plumb, Sir Robert Walpole, vol. I: The Making of a Statesman (1956), p. 127.</p> <p>2) There are several printed versions of the Treaty of Union and of the Act for security the Protestant Religion and Presbyterian Church Government. Two of the handiest will be found in G. S. Pryde, The Treaty of Union of Scotland and England, 1707 (Edinburgh, 1950) pp 81-107, and G. Donaldson, Scottish Historical Documents (Edinburgh, 1970) pp. 268-77. (This latter, as the pagination suggests, contains an abbreviated version of the Articles of Union).</p> <p>3) T. C. Smout, Scottish Trade on the Eve of Union, 1660-1707 (Edinburgh, 1963), pp 244-53.</p> <p>4) Carstares to Harley, 24 Oct. 1706, cited in A. I. Dunlop, William Carstares and the Kirk by Law Established (Edinburgh, 1967), p. 115.</p>	<p>1) Kovář, M., Stuartovská Anglie. Stát a společnost v letech 1603-1689, Praha 2001, zvláště 4. kapitola (Projekt anglo-skotské unie a první pokus o reformu královských financí), s. 33-38. Srv. též Russell, C., Parliamentary history in perspective 1604-1629, History, Vol. XLI, 1976, s. 1-27, 101-103; Cuddy, N., Anglo-Scottish union and the court of James 1603-1625, Transactions of the Royal Historical Society, 5th series, Vol. XXXIX, 1989; Galloway, B., The Union of England and Scotland 1603-1608, Edinburgh 1986; Levack, B. P., Towards a more perfect union: England, Scotland and the union, in: Malament, B. (ed.), After the Reformation, Manchester 1980.</p> <p>2) Stevenson, D., Revolution and Counter-Revolution in Scotland, London 1977, s. 157 an.; Cowan, E. J., Montrose: for Covenant and King, London 1977, s. 270 an.; Gardiner, S. R., Letters and Papers Illustrating the Relations between Charles II and Scotland in 1650, London 1894, s. 44 an.</p> <p>3) Burgess, G., Scottish or British? Politics and Political Thought in Scotland, c. 1500-1707, Historical Journal, Vol. XLI, 1998, s. 579-590.</p> <p>4) Jako <i>Convention</i> je označován parlament, který se sešel, aniž by jej svolal panovník. V anglických dějinách 17. století se jednalo o parlament z roku 1660, tj. bezprostředně před stuartovskou restaurací, a parlament z roku 1689, tj. krátce po tzv. slavné revoluci. Právě tehdy se sešel i skotský <i>Convention Parliament</i>.</p>

5) N. T. Phillipson, The Social structure of the faculty of Advocates, in A. Harding (ed.), Law-Making and Law-Makers in British History (1980), pp. 146-56.

6) J. S. Shaw, The Management of Scottish Society 1707-1764 (Edinburgh, 1983), pp. 21-35.

7) Sir Andrew Agnew of Lochnaw, The Hereditary Sheriffs of Galloway (2nd edn., Edinburgh, 1893) vol. II, p. 332.

8) For a survey of Scottish Franchise courts and their extant records see P. Rayner, B. Lenman and G. Parker, Handlist of Records for the Study of Crime in Early Modern Scotland (to 1747), List and Index Society, Special Series (1982) vol 16, pp. 113-43.

9) The view is T. C. Smout's in M. Flinn et al (ed.), Scottish Population History from the 17th Century to the 1930s (Cambridge, 1977) p. 200. For Webster's survey see J. G. Kyd (ed.), Scottish Population Statistics including Webster's Analysis of Population 1755, Scottish History Society, 3rd series, vol. XLIV (Edinburgh 1952).

10) E. A. Wrigley and R. S. Schofield, The Population History of England 1541-1871: A Reconstruction (1981) pp. 173-4.

5) Halliday, J., The Club and the Revolution in Scotland 1689-1690, Scottish Historical Review, Vol. XLV, 1966, s. 147. Srv. též Cowan, I. B., Church and the state reformed? The revolution of 1688-1689, in: Israel, J. I. (ed.), The Anglo-Dutch Moment: Essays on the Glorious Revolution and its World Impact, Cambridge 1991.

6) Coward, B., The Stuart Age. England 1603-1714, London - New York 1994, s. 415-416; Burton, J. H., History of Scotland, From Agricola's Invasion to the Extinction of the last Jacobite Insurrection, Edinburgh 1897, Vol. VII, s. 401 an.; Ferguson, W., The Edinburgh History of Scotland, Edinburgh 1984, Vol. IV, s. 22 an.; Allardyce, J. (ed.), Historical Papers relating to the Jacobite Period 1699-1750, Aberdeen 1895-1896, s. 4-27.

7) Vilém III. Oranžský nejprve společnost podpořil a vyslovil souhlas s jejími stanovami, zčásti ve snaze odvést pozornost od své role při Glencoeském masakru (Brownig, A. (ed.), English Historical Documents, Vol. VIII, 1660-1714, London 1953, s. 652-655), teprve později se postavil proti ní.

8) Ferguson, W., c. d., Vol. IV, s. 28-29; Mackenzie, A. M., The Passing of The Stewarts, London 1937, s. 323 an.

9) Wilson, Ch., Mercantilism, in: Haley, K. H. D. (ed.), The Historical Association Book of the Stuarts, London 1973, s. 156-183; Lenman, B., An Economic History of Modern Scotland 1660-1750, London 1977, s. 17-43.

10) Baxter, S., William III, London 1966, s. 375.

<p>11) For a survey of the physical setting and development to c. 1730 see B. Lenman, <i>An Economic History of Modern Scotland</i> (1977), Chs 1-3.</p> <p>12) R. A. Dodgshon, <i>Land and Society in Early Scotland</i> (Oxford, 1981), and I. Whyte, <i>Agriculture and Society in Seventeenth-Century Scotland</i> (Edinburgh, 1979). For Highland social structure see F. J. Shaw, <i>The Northern and Western Islands of Scotland: Their Economy and Society in the Seventeenth Century</i> (Edinburgh, 1980).</p> <p>13) S. G. E. Lythe and J. Butt, <i>An Economic History of Scotland 1100-1939</i> (Glasgow, 1975) pp. 112-13.</p> <p>14) R. Mitchison, <i>The Movement of Scottish Corn Prices in the Seventeenth and Eighteenth Centuries</i>, <i>Economic History Review</i>, 2nd Series, LVIII (1965) 278-91.</p> <p>15) D. Defoe, <i>A Tour Through the Whole Island of Great Britain</i> (1 vol., Everyman edn, 1974), p. 386.</p>	<p>11) S ještě větším despektem pohlíželi Angličané na Irsko. Cullen, L. M., Smout, T. C., <i>Economic growth in Scotland and Ireland</i>, in: Cullen, L. M., Smout, T. C. (eds.), <i>Comparative aspects of Scottish and Irish economic and social history 1600-1900</i>, Edinburgh 1977, s. 16 an.</p> <p>12) Dicey, A. V., Rait, R. S., <i>Thoughts on the Union between England and Scotland</i>, London 1920, s. 152-153.</p> <p>13) Browning, A. (ed.), c. d., s. 677-680. Srv. též Burnet, G., c. d., Vol. V, s. 176.</p> <p>14) Browning, A. (ed.), c. d., s. 678.</p> <p>15) Pryde, G. S., <i>The Treaty of Union of Scotland and England 1707</i>, London 1950, s. 12 an., 23.</p>
--	--

<p>Šestá kapitola Foreign Policy in the Age of Walpole v knize Jeremyho Blacka (eds.) „<i>Britain in the Age of Walpole</i>“</p>	<p>Sedmá kapitola Velká Británie a Evropa v mé knize „<i>Velká Británie v éře Roberta Walpola</i>“</p>
<p>1) „As liberty has made us a kingdom of politicians; every man who converses with the world, finds himself necessarily engaged in debates of a public nature : war and peace fill up the conversation of all societies (London Journal, 21 Dec. 1728); York Courant, 1 July 1729.</p>	<p>1) Boles, L. H., <i>The Huguenots, the Protestant Interest, and the War of the Spanish Succession, 1702-1714</i>, American University Studies, Series IX, History, Vol. 181, New York 1997, zvláště 1. kapitola - Europe and the Protestant Interest, s. 1-28; Black, J., <i>The Rise of European Powers, 1679-1793</i>, London - New York 1990, s. 197-198; Roosen, W. J., <i>The Age of Louis XIV: The Rise of Modern Diplomacy</i>, Cambridge 1976, s. 51 an.</p>

2) There was also opposition in Russia to the role of Holstein influences, and in Spain to the Italian Policies of Elizabeth Farnese. PRO SPF 90/19, 94/107; Du Bourgay, envoi in Berlin, to Lord Townshend, Secretary of State for the Northern Department, 3 Oct. (ns) 1725; Keene, envoi in Spain, to Duke of Newcastle, Secretary of State for the Southern Department, 9 Jan. (ns) 1731.

3) Ragnhild Hatton, George I (1978); Ragnhild Hatton, New Light on George I of Great Britain, in: S. Baxter (ed.), England's Rise to Greatness (1983); AE Paris, CP Ang. 369; Broglie, French envoy in London, to Chauvelin, French Foreign Minister, 12 16 Jan. (ns) 1730.

4) Attempts were made to develop trade through the Hanoverian port of Hamburg. Import duties were greater on Hanoverian than on Russian linen, 16 Jan. 1730.

5) RO Aylesbury, Trevor MSS 10: Horace Walpole to Trevor, envoy at the Hague, 24 Oct. 1738; BL Add. MSS 9132,35586: Project of a Grand Alliance, 5 Oct., Horace Walpole to Lord Cancellor Hardwicke, 10 Oct. 1740.)

6) Differences between George I and his British ministers over guaranteeing Julich-Berg to Prussia: Dresden 2673 III: Le Coq, Saxon envoy in London, to Lagnasc, Saxon diplomat, 4 Aug (ns) 1724; CUL, C(H) correspondence 2349: Horace Walpole to Walpole, 11 Oct. (ns) 1734; 24 Oct. 1738; PRO SPF 90/49: Frederick the Great: family hatreds were generally more violent than

2) Z obecně zaměřených, přehledných prací srv. Horn, D. B., The British Diplomatic Service, 1689-1789, Oxford 1961; Langford, P., Modern British Foreign Policy: The Eighteenth Century 1688-1815, London 1976; Chance, F. J., The Alliance of Hanover, English Historical Review, Vol. 73, 1958; Marschall, P. J., Britain and the World in the Eighteenth Century I, Reshaping the Empire, Transactions of the Royal Historical Society, Sixth Series, Vol. 8, 1998, s. 1-18; Oxford History of the British Empire, Vol. II, The Eighteenth Century, Oxford 1998.

3) Johnson, G., Robert Walpole and the Robinocracy, London 1961, s. 278.

4) K charakteru anglické zahraniční politiky za vlády Viléma III. Oranžského a Anny srv. Gibbs, G. C., The Revolution in Foreign Policy, in: Holmes, G. (ed.), Britain after the Glorious Revolution, 1689-1714, London 1970, s. 59 an.; Baxter, S. B., William III and the Defense of European Liberty, 1650-1702, New York 1966, s. 170 an.; Black, J., A System of Ambition: British Foreign Policy, 1660-1793, London 1991.

5) Srv. Clark, J., The Dynamics of Change, Cambridge 1982; Black, J., George II Reconsidered, Mitteilungen des □sterrechenischen Staatsarchiv, Vol. 35, 1982.

6) V roce 1741 to za všechny vyjádřil vikomt Bolingbroke, když v dopise Georgi Lytteltonovi napsal, že "britské zahraniční zájmy musí být podřízeny těm 'hannoverským'". The Lyttelton Papers, Southeby's Catalogue for sale of 12 December 1978, s. 115.

others, Dickens, envoy in Berlin, to Harrington, Secretary of State for the Northern Department, 4 Feb. (ns) 1741.

7) Chewton: Tilson, Undersecretary in Northern Department, to Waldegrave, envoy in Vienna, 9 July 1728; HHStA, Vienna, Fonseca, Sinzendorf to Fonseca, Austrian envoy in Paris, 4 Feb. (ns) 1727; BL Add. MSS 37369: Hanoverian minister Bothmer to British diplomats Cadogan and Whitworts, 30 Aug (ns) 1718.

8) Robinson, envoy in Vienna, complained, in a secret letter to Newcastle, about George's impact on Anglo-Austrian relations: BL Add. MSS 32778: 30 Sept. (ns) 1732.

9) AE Paris, CP Ang. 393: Chavigny, French envoy in London, to Chauvelin, 19 Jan. (ns.) 1732.

10) Merseburg, 41: Bonet, Prussian envoy in London, to Frederick William I, 29 Mar. (ns) 1718.

11) BL Add. MSS 32686: Walpole to Newcastle, 25 July, 31 Aug. 1723. Walpole: „by some gentlemen's way of talking, one would imagine that the ministers of England were the ministers of Europe“ (Cobbett, col. IX, col 208, 19 Jan. 1734).

7) Další případy byly spojení Hesensko-Kasselska se Švédskem, Saska s Polskem a Holštýnska s Dánskem.

8) Cobbett, W., *Parliamentary History of England. The House of Commons 1715-1754*, London 1804-1820, Vol. IX, s. 190; *The London Journal*, 27. července 1728; *Fog's Weekly Journal*, 12. října 1734; *The Common Sense*, 31. října 1741. Srv. též dopis Tilsona Whitworthovi z 16. února 1722, British Library, Add. MSS 37388.

9) Charles Townshend v této souvislosti zoufale žádal Horace Walpola, aby udělal vše, co je v jeho silách a nepřipustil, aby Jiří II. vystavil Velkou Británii nebezpečí kvůli „hannoverským zájmům“ v Meklenbursku a Šlesvicku. British Library, Add. MSS 48982, 31. července 1728.

10) Jiřího plány a záměry se dočkaly chvály v provládním tisku: *The Flying-Post: or Post Master*, 19. září 1719; *The London Journal*, 13. ledna 1722; *St James Journal*, 12. července 1722.

11) K politice rovnováhy sil (*balance of power*) v první polovině 18. století srv. Thomson, M. A., *Self-determination and Collective Security as Factors in English and French Foreign Policy, 1689-1718*, in: Hatton, R. M., Bromley, J. S. (eds.), *Essays 1680-1720 by and for Mark A. Thomson*, Toronto 1968, s. 282; Wolf, J. B., *Towards a European Balance of Power, 1620-1715*, Chicago 1970, s. 162 an.; Black, J., *The theory of the balance of power in the first half of the eighteenth century*, *Review of International Studies*, Vol. 9, 1983.

<p>12) AE Paris, CP Ang. sup 7, 393: Dubois, French Foreign Minister, to Chammorel, French envoy in London, 2 July (ns) 1723, Chavigny to Chauvelin, 3 May (ns) 1736. HHStA, Vienna, Varia 8: anon. Memorandum, 16 Nov. (ns) 1734.</p> <p>13) PRO SPD 36/19: Walpole to Newcastle, 24 June 1730; Chatsworth, Devonshire Papers: sir Robert Wilmot to Duke of Devonshire, 23 Jan. 1741.</p> <p>14) PRO SPD 36/13, 36/18, 36/19: Delafaye, Under Secretary in Southern Department, to Newcastle, 31 July 1729; Newcastle to George II, 23. Apr., 25 June 1730, Walpole to Newcastle, 24 June 1730; BL Add MSS 32787: Newcastle to Horace Walpole, 11 Apr. 1735.</p> <p>15) PRO SPF 43/77: „The substance of Count Kinsky’s conversation with Sir Robert Walpole „; PRO SPD 36/31: Delafaye to Newcastle, 2 May 1734; CULC(H) papers 26/66: minutes of konference on Anglo-Spanish relations, 8 Nov. 1733; BL Add. MSS32787: Newcastle to Keene, 12. Feb., 3 Apr. 1735; London Evening Post, 15 Feb., 21 June 1733.</p>	<p>12) Srv. Chance, J. F., George I and the Great Northern War, London 1909; Mediger, W., Mecklenburg, Russland und England-Hannover 1706-1721, Vol. I-II, Hildesheim 1967; Aldridge, D., Sir John Norris and the British Naval Expeditions to the Baltic Sea, 1715-1727, London 1971.</p> <p>13) British Library, Add. MSS 9132,35587: Project of a Grand Alliance, Horace Walpole lordu kancléři Hardwickovi, 10. října 1740.</p> <p>14) Lodge, R., The Anglo-French Alliance 1716-1731, Studies in Anglo-French History, ed. A. Coville a H. Temperley, Cambridge 1935, s. 3-18.</p> <p>15) Srv. dopis vévody z Newcastlu Horaci Walpolovi ze 17. května 1726. British Library, Add. MSS 32746.</p>
--	--

Shrnutí bodu IV)

Skutečnost je taková, že zmiňovaná Blackova práce měla pro moji interpretaci řady dílčích problémů Walpolovy éry svůj význam, nikoli ovšem fatální. Hlavní cíl, význam a přínos mojí knihy, jenž zůstal, myslím, i po mnoha letech, zjevný a snad i cenný, totiž nespočívá v jednotlivostech, nýbrž v její komplexnosti; tak komplexně, v jediném svazku, v jedné knize a v takovémto (pro čtenáře přijatelném) rozsahu jako já o Walpolově éře, pokud vím, nikdo jiný nepsal. Četné dílčí nedostatky, jichž jsem si po letech přirozeně vědom, tuto moji práci po mém soudu ani dnes nijak zásadně nediskvalifikují.

Závěr

Když si dnes, po téměř dvou desetiletích, pročítám své staré texty, vidím na nich, vcelku přirozeně, řadu dílčích, větších i menších nedostatků. K podobnému závěru by zřejmě došel téměř každý historik. S ohledem na velký časový odstup tomu ostatně ani nemůže být jinak. S dnešními znalostmi, zkušenostmi, nejen technickými možnostmi atd. bych přirozeně napsal v řadě ohledů jiné práce, méně závislé na sekundární literatuře, docela jistě méně faktografické, více analytické atd. Přesto mám za to, že moje knihy mají dodnes svou cenu a svůj význam. Četné reakce mých studentů a mých čtenářů mi to potvrzují.

Vznesené nařčení z plagiátorství nicméně zásadně odmítám. V žádném z daných případů nebylo mým záměrem prezentovat cizí obsahové sdělení jako sdělení vlastní. Inspirace některými klíčovými díly anglicky psané odborné literatury (kterou navíc ve všech případech ve svých knihách uvádím a opakovaně z nich cituji a odkazuji na ně) je něco jiného než zásadní porušení etických pravidel, než plagiát. Proto se mě hluboce dotýká, jsem-li osočován, že jsem se takového jednání opakovaně a systematicky dopouštěl.

Za nepřijatelné pokládám nejen obvinění z plagiátorství, ale i některá další tvrzení doktorandů, uveřejněná v médiích, například to, že se na fakultě o mém údajném plagiátorství dlouhá léta vědělo („veřejné tajemství“). Skutečnost je – jak jsem již ostatně nejednou uvedl – taková, že jsem své práce věnované stuartovské a raně hannoverské Anglii/Velké Británii nejenže nikdy neskrýval, ale naopak jsem je vždy doporučoval svým kolegům a zejména svým studentům jako „úvod“ do dané problematiky, stejně jako práce Cowardovy, Blackovy a další. Kdybych měl špatné svědomí z toho, jak jsem s jejich texty pracoval, jistě bych to nedělal. Vzhledem k tomu, že jsem na FF UK úspěšně prošel habilitačním a jmenovacím řízením, během něhož byly tyto moje práce opakovaně zkoumány nejen patřičnými grémii, mám za to, že jejich obsah, způsob, jakým jsem na nich pracoval, i jejich kvalita byly všeobecně známy, aniž s nimi měl kdokoli jakýkoli problém.¹

Tvrzení, že moje údajné plagiátorství bylo na FF UK dlouhá léta „veřejným tajemstvím“, a způsob, kterým i ve veřejném prostoru jeho autoři postupovali vůči mé osobě, zcela nepochybně vytvořil vůči mé osobě atmosféru negativní předpojatosti, apriorního odsudku mé literární práce, dlouholeté práce akademické a dokonce i mé osoby a vedl k mé dehonestaci v médiích, a to i na základě několika dalších již zmíněných prokazatelně lživých tvrzení doktorandů Crháka, Jandáka a Konečného, například toho, že jsem v seznamu

¹ O tom, zda moji kolegové nejen na FF UK pokládali mé práce za dostatečně kvalitní či nikoli, svědčí kromě jiného také kniha, již mi k padesátým narozeninám, tedy před pouhými třemi lety, připravili jako editoři moji bývalí studenti – kolegové historikové Stanislav Tumis, Jan Koura a Jaromír Soukup, kteří jsou, i vzhledem k svému mládí, k práci svých starších kolegů včetně mě velmi kritičtí. Ponechám-li stranou osobní laudatia, stojí v závěru jejich Úvodu:

„Milý Martine, za všechny Tvé žáky Ti chceme touto kolektivní monografií poděkovat za to, že jsi v nás dlouhá léta budoval lásku k dějinám Anglie (Velké Británie) a Spojených států amerických, za Tvoje knihy, jež nás inspirovaly, i za pomoc při psaní našich prací. Přejeme Ti do dalších let mnoho tvůrčích sil, nápadů a zejména nadaných a pracovitých žáků, s jejichž pomocí budeš své historické dílo nadále rozvíjet.“ (Stanislav Tumis, Jan Koura a Jaromír Soukup“ (Tumis, Stanislav – Koura, Jan – Soukup, Jaromír (eds.), *Kapitoly z britských a amerických dějin. Profesoru Martinu Kovářovi k padesátým narozeninám*, Filozofická fakulta Univerzity Karlovy, edice Fontes, Praha 2015, s. 14).

Jsem si jist, že pokud by mě tito mladí kolegové a desítky mých dalších bývalých studentů, kteří mé práce a v některých případech i knihy anglických historiků Cowarda, Blacka a dalších velmi dobře znali, neboť se věnovali stejným či nepříliš vzdáleným tématům jako před lety já, pokládali za špatného historika či za plagiátora, nebyli by tak cynickými pokrytci, aby se pod výše uvedený citát podepsali či aby přispěli do knihy k mým narozeninám.

literatury své knihy „*Stuartovská Anglie*“ (Praha 2001) neuvedl Cowardovu knihu „*The Stuart Age*“, což bez dalšího ověření skandálně převzala některá média (například *Respekt*).

Tím se dostávám k poslední poznámce. Doktorand Crhák ve svých vyjádřeních pro média (například pro Deník N) tvrdil, že se v případě mého obvinění v žádném případě nejedná o osobní útok, o projev osobní nevraživosti. Také toto jeho tvrzení je lživé, o čemž svědčí například opakovaná dehonestace méjí osoby na jeho FB stránkách, vrcholící zveřejněním dnes již, bohužel, všeobecně známé šibenice určené pro mě i pro mého kolegu Miroslava Bártu.

Právě toto chování a právě tyto osobní útoky, nemluvě o celkové atmosféře na Filozofické fakultě UK v posledních letech, byly hlavním důvodem, proč jsem k 31. lednu 2018 ukončil své tamější působení. Na tomto rozhodnutí bych ani dnes, s jistým časovým odstupem, nic neměnil.

V Praze, 27. ledna 2019

Martin Kovář